

VZGOJNI NAČRT

OŠ TONETA ČUFARJA MARIBOR

Številka:
Datum: 4. 6. 2009

0. UVOD

V skladu s 60č–60g členu Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102/07) mora vsaka šola izdelati vzgojni načrt, v katerem določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojni načrt je nastal na osnovi raziskave med učenci, starši in zaposlenimi ter na osnovi naše vizije, ki se glasi: **Vsak Čufar ima svoje močno področje, razvijajmo ga.** Zaposleni na OŠ Toneta Čufarja v Mariboru smo mnenja, da je vsak otrok poseben, da ima vsak otrok področje, ki ga posebej zanima. Če uspe to področje odkriti, ga razvijati, dosegati dobre rezultate, je zadovoljnejši, samozavestnejši in tako uspešnejši tudi na ostalih področjih.

Pri oblikovanju vzgojnega načrta smo upoštevali:

- **načelo avtonomije učitelja:** vsak posamezni učitelj ima strokovno avtonomijo, temelječo na posameznih vrednotah, iz katere izhajajo tudi pravila za ravnanje. Vanje mora sam verjeti, da lahko učinkovito vzgojno ravna. Avtonomnost učitelju omogoča, da lahko izbira med različnimi argumenti za vzgojno delovanje in utemeljuje pomen sleherne vrednotne usmeritve, tudi v konkretni konfliktni situaciji (Kroflič, 2007);
- **načelo udeležnosti vseh akterjev vzgojnega delovanja šole:** delavci šole, učenci, starši in lokalno okolje, ki izhajajo iz teoretičnega izhodišča, so potrebni za skupno dogovarjanje in demokratično sprejemanje vrednot in pravil ter odigrajo pomembno vlogo pri postavitvi vzgojnega načrta šole (Ministrstvo za šolstvo in šport, 2008).

Celovitost vzgojnega načrta se izraža na:

- **formalni ravni,** kjer so opredeljeni cilji vzgoje, metodična obravnava vzgojne tematike, normativna zaščita pravic uporabnikov (pravica do sodelovanja pri nastajanju vzgojnega načrta, pravica do obveščenosti o vzgojnih ukrepih in opominih);
- **vsebinski ravni,** ki zajema vse oblike discipliniranja: proaktivno, preventivno in kurativno (Kroflič, 2009).

V vzgojnem načrtu smo opredelili:

1. cilje izobraževanja,
2. vzgojna načela,
3. temeljne vrednote,
4. vzgojne dejavnosti in
5. vzajemno sodelovanje s starši.

1. CILJI IZOBRAŽEVANJA

Cilji osnovnošolskega izobraževanja so:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebnostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

2. VZGOJNA NAČELA

Vzgoja temelji na načelih:

- oblikovanje optimalnega življenjskega, učnega in vzgojnega okolja v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu;
- vključevanje in strpnost, sodelovanje;
- skupno reševanje težav, dogovarjanje;
- zavzetost za vsakega posameznika, iskanje odličnosti posameznikov in odnosov;
- zaupanje in zagotavljanje varnosti.

V šoli bomo organizirali in oblikovali vzgojno in učno delo na način, ki bo upošteval otrokovo enkratnost, neponovljivost in individualnost. Trudili se bomo otrokom zagotoviti varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem bodo lahko dosegali najboljše dosežke, ki jih zmorejo.

Zavedamo se, da globalizacija in skokovit napredek tehnologije v marsičem drastično spreminjata življenjsko okolje otrok, v katerem se zmanjšuje socializacijska moč družine in šole. Zato bomo v šolske in vzgojne programe vključevali vsebine, ki imajo v ospredju razvijanje in utrjevanje medčloveških in demokratičnih vrednot.

Posebej bomo razvijali odgovornost učencev za svoje vedenje in jih učili, kako lahko vsakdanje težave rešijo sami oz. kdo jim lahko pomaga, če tega ne zmorejo. Posebej bomo skrbeli za otroke, ki zaradi različnih osebnih okoliščin težje dosegajo minimalne standarde znanja. Učencem, ki so sposobni dosegati najvišje dosežke, bomo omogočili dodatno učenje in sodelovanje na šolskih tekmovanjih. Čeprav je tekmovalnost eno od gibal sodobne civilizacije, bomo v šoli tekmovalnost razvijali predvsem kot izziv posamezniku, da se angažira najboljše, kot se more. Zato bomo posebej spodbujali in tudi nagrajevali delavnost, prizadevnost in medsebojno pomoč pri delu.

3. TEMELJNE VREDNOTE

Temeljne vrednote smo povzeli po analizi stanja na šoli, ki smo jo naredili s pomočjo vprašalnikov za učence, starše in strokovne delavce.

Izkazalo se je, da so vrednote, ki so našim učencem, staršem in zaposlenim najpomembnejše, hkrati pa jih moramo še dodatno razvijati, odgovornost, spoštovanje in znanje.

- **ODGOVORNOST**, ki jo izkazujejo **učenci** s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in spoštovanjem Pravil šolskega reda in Hišnega reda; **učitelji**, ki jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo, in **starši**, ki jo izkazujejo s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, spodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.
- **SPOŠTOVANJE** je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo med seboj strpni, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno spodbujamo in skupaj iščemo rešitve.
- **ZNANJE**, ki nam odpira pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

Seveda bomo v okviru svojega vzgojno-izobraževalnega dela razvijali tudi druge vrednote, ki so pomembne za življenje in delo mladega človeka sedaj in v njegovi prihodnosti.

4. VZGOJNE DEJAVNOSTI

Vzgojne dejavnosti delimo na:

- proaktivne in preventivne,
- svetovanje in usmerjanje,
- vzgojne postopke in ukrepe (restitucija, mediacija) in
- pohvale, priznanja, nagrade.

4.1. Proaktivne in preventivne dejavnosti

Vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, zavzeti, ustvarjalni in da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje ter sprejemajo omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti. Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti, ki temeljijo na oblikovanju okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe ter razvijali svojo samostojnost in odgovornost.

Ker je oddelek razreda osnovna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov s spodbujanjem ugodne socialne klime. Vsaka oddelčna skupnost bo sprejela pravila oddelka, ki bodo izhajala iz pravil šolskega reda in ki bodo spodbujala medsebojno povezanost in sodelovanje, gradila na občutku varnosti, zaupanju in sprejetosti.

Spodbujalo se bo razvijanje socialnih veščin, vrstniško sodelovanje in pomoč.

Poudarjali in nagrajevali bomo zgledno vedenje učencev, zato bomo vodili pogovore o takem vedenju.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole se bodo organizirale v okviru ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, interesnih dejavnosti ali tudi v okviru šolskih projektov. Posebno pozornost bomo posvetili določenim temam, kot so: medvrstniško nasilje, komunikacija, odnosi med vrstniki, medvrstniška pomoč, razvijanje socialnih veščin, ustrezno in sprejemljivo reševanje konfliktov, odnosi med spoloma, strpnost, odvisnosti, zdravo življenje, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje starejših ...

Izvajali bomo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov ter dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost ter skrbeli za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.

Prav posebno pozornost bomo namenili spoznavanju, učenju in razvijanju moralnih vrednot, sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole.

Prizadevali si bomo za takojšnje in načrtno reševanje težav in konfliktov.

VRSTE VZGOJNIH DEJAVNOSTI:

Aktivnost	TEMATSKE RAZREDNE URE – SPOŠTOVANJE, ODGOVORNOST, ZNANJE Sodobni bonton, moja samopodoba, odločitev je v tvojih rokah, prijateljstvo, skupaj prebivamo na tem planetu, medsebojni odnosi, neformalni pogovori ...
Nosilec	Razrednik
Udeleženec	Učenci 1. do 9. razreda
Čas	5-krat letno
Evalvacija	Ob koncu aktivnosti in ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	RAZREDNA IN ŠOLSKA PRAVILA – ODGOVORNOST Razredne ure v septembru na temo spoznavanja med učenci, seznanjanje s šolskimi pravili, šolo, sprejemanjem drug drugega. Med vsem šolskim letom po potrebi obnova, prilagajanje pravil.
Nosilec	Razredniki, šolska svetovalna služba
Udeleženec	Učenci 1. do 9. razreda
Čas	September, po potrebi vse šolsko leto
Evalvacija	Ob koncu aktivnosti in ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	NAČRTNO SPREMLJANJE IZVAJANJA DOMAČEGA DELA – ODGOVORNOST
Nosilec	Učitelji
Udeleženec	Učenci 1. do 9. razreda
Čas	September, po potrebi vse šolsko leto
Evalvacija	Ob koncu aktivnosti in ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	TUTORSTVO – ODGOVORNOST, SPOŠTOVANJE Učenci 9. razreda so tutorji učencem 1. razreda. Sprejmejo jih v šolo in jih spremljajo skozi vse šolsko leto.
Nosilec	Razrednika 1. in 9. razredov
Udeleženec	Učenci 1. in 9. razredov
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Večkrat letno

Aktivnost	SVETOVALCI VRSTNIKI – SPOŠTOVANJE ODGOVORNOSTI Razrednik usmerja učence z izrazitejšim socialnim čutom, da svetujejo vrstnikom, mlajšim učencem v različnih situacijah.
Nosilec	Razrednik in učenci, šolska svetovalna služba
Udeleženec	Učenci 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Med in ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	UČNA POMOČ – SPOŠTOVANJE, ODGOVORNOST, ZNANJE Razrednik usmerja učence, da pomagajo učencem z učnimi težavami. Šolska svetovalna služba se povezuje z zunanjimi izvajalci in išče ustrezne načine pomoči.
Nosilec	Razrednik in učenci, šolska svetovalna služba
Udeleženec	Učenci 1. do 9. razreda

VZGOJNI NAČRT

Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Med in ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	UREJANJE OGLASNIH DESK NA HODNIKIH IN V RAZREDIH – ODGOVORNOST, ZNANJE Zadolženi učenci večkrat letno uredijo oglasne deske.
Nosilec	Razredniki in mentorji
Udeleženec	Učenci 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Med in ob zaključku šolskega leta

Aktivnost	NAJ UČENEC – SPOŠTOVANJE, ODGOVORNOST Enkrat mesečno učitelji v skrinjico oddajo ime in priimek učenca meseca. Razrednik določi, kdaj v mesecu bodo to na enak način opravili učenci. Zadnji dan v mesecu se preštejejo in zabeležijo glasovi. Učenec, ki dobi največ glasov, postane naj učenec meseca. Kriteriji za naj učenca so: <ol style="list-style-type: none"> 1. aktivnost pri pouku, 2. odgovornost in zanesljivost, 3. spoštljiv odnos, upoštevanje dogovorov, pozdravljanje, 4. prijaznost, pomoč, znati pohvaliti, spodbujati, potolažiti, 5. dodatno delo, udeležba pri izpeljavi različnih dogodkov in 6. vzorno opravljanje nalog dežurnega učenca.
Nosilec	Razredniki in mentor
Udeleženec	Učenci 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob koncu meseca in zaključku šolskega leta

Aktivnost	SORAZREDNIŠTVO – ODGOVORNOST Oddelčni skupnosti sta določena razrednik in sorazrednik, ki prevzame funkcije razrednika v primeru njegove odsotnosti. Sorazrednik razredniku pomaga pri reševanju morebitnih vedenjskih, učnih težav in urejanju dokumentacije.
Nosilec	Razrednik, sorazrednik
Udeleženec	Učenci 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob koncu šolskega leta

Aktivnost	PRISOTNOST NA POGOVORNIH URAH, RODITELJSKIH SESTANKIH IN NEFORMALNIH SREČANJH ZA STARŠE – ODGOVORNOST S spodbujanjem staršev za obiskovanje pogovornih ur, roditeljskih sestankov in neformalnih srečanj razvijamo odgovornost staršev do spremljanja dela njihovih otrok.
Nosilec	Učitelji
Udeleženec	Starši učencev od 1. do 9. razred
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob koncu šolskega leta

VZGOJNI NAČRT

Aktivnost	NABIRALNIK ANONIMNIH SPOROČIL – ODGOVORNOST Učenci izražajo svoje težave, pripombe v okviru šolske skupnosti.
Nosilec	Mentor skupnosti učencev
Udeleženec	Učenci 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sproti

Aktivnost	DOBRODELNA PROSTOVOLJNA DEJAVNOST – SPOŠTOVANJE, ODGOVORNOST V šolskem letu se izvajajo dobrodelne akcije (zbiranje igrač, oblačil ...), ki se posredujejo učencem in dobrodelnim organizacijam.
Nosilec	Šolska svetovalna služba
Udeleženec	Učitelji, učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Po dogovoru v šolskem letu
Evalvacija	Ob koncu dejavnosti

Aktivnost	ZBIRALNA AKCIJA PAPIRJA IN STARIH ELEKTRIČNIH NAPRAV – ODGOVORNOST Učenci zbirajo star papir in električne naprave.
Nosilec	Mentor dejavnosti
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Po dogovoru v šolskem letu
Evalvacija	Ob koncu dejavnosti

Aktivnost	ZELENA STRAŽA – ODGOVORNOST Učenci 1, 2. in 3. VIO čistijo okolico šole. Enkrat mesečno posamezen razred po vnaprej določenem čisti okolico v času razredne ure. Pri tem učenci razvijajo odnos do okolja, se učijo kulturnega vedenja.
Nosilec	Mentor zelene straže, razredniki
Udeleženec	Učenci 1., 2. in 3. VIO
Čas	Vse šolsko leto (razen v snegu)
Evalvacija	Ob koncu akcije

Aktivnost	RAZLIČNI PROJEKTI (EKO ŠOLA, ZDRAVA ŠOLA, EVROPSKA VAS, MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA ...), NATEČAJI, TEKMOVANJA, RAZISKOVALNA DEJAVNOST – SPOŠTOVANJE, ODGOVORNOST, ZNANJE
Nosilec	Vodje dejavnosti skupaj s člani
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob koncu šolskega leta

Aktivnost	RAZVIJANJE BRALNE KULTURE – ZNANJE Izvedba projekta Noč branja, obiski knjižnic, bralna značka ...
Nosilec	Knjižničarka, učitelji
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob koncu dejavnosti

VZGOJNI NAČRT

Aktivnost	SKRB ZA ŽIVALI – ODGOVORNOST Učenci razvijajo odnos, skrb in odgovornost do živali.
Nosilec	Razredniki in učitelji
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Ob koncu šolskega leta

Aktivnost	DEŽURSTVO UČITELJEV – ODGOVORNOST Zjutraj in v času odmorov dežurstvo učiteljev na hodnikih in v jedilnici. Učitelji so po vnaprej določenem seznamu na razpolago za vedenjsko moteče učence.
Nosilec	Pomočnica ravnateljice
Udeleženec	Učitelji
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sproti

Aktivnost	DEŽURSTVO UČENCEV – SPOŠTOVANJE, ODGOVORNOST Izvajanje dežurstva v oddelkih (skrb za čist razred, prinašanje in odnašanje malice, sporočanje odsotnosti učencev) in v pritličju šole, ob vhodu (podrobneje zapisano v šolski pravilih).
Nosilec	Razrednik
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda (v oddelku), učenci od 7. do 9. razreda (ob vhodu šole)
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sproti

Aktivnost	DOSLEDNO VPISOVANJE ZAMUJAJOČIH IN ODSOTNIH UČENCEV – ODGOVORNOST Učitelji v dnevnik oddelka dosledno vpisujejo zamujanje in izostanke učencev.
Nosilec	Ravnateljica
Udeleženec	Učitelji
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sproti

Aktivnost	TOČNO PRIHAJANJE UČENCEV IN UČITELJEV K URAM POUKA – ODGOVORNOST Učitelji smo lahko najboljši vzgled učencem.
Nosilec	Ravnateljica
Udeleženec	Učitelji
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sproti

Aktivnost	VAROVANJE ŠOLSKE LASTNINE – ODGOVORNOST
Nosilec	Učitelji
Udeleženec	Učenci, starši, učitelji
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sproti

Aktivnost	SKRB ZA OSEBNO HIGIENO – ODGOVORNOST
Nosilec	Starši, učitelji
Udeleženec	Učenci od 1. do 9. razreda
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sproti

Aktivnost	SKRB ZA PRINAŠANJE UČNIH PRIPOMOČKOV IN TELOVADNE OPREME – ODGOVORNOST
Nosilec	Starši in učitelji
Udeleženec	Starši, učenci
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sproti

Aktivnost	UVAJANJE UPORABE ELEKTRONSKE POŠTE IN SPLETA V KOMUNICIRANJU S STARŠI IN Z UČENCI – ODGOVORNOST, ZNANJE, SPOŠTOVANJE Odgovorna raba jezika in interneta.
Nosilec	Učitelji
Udeleženec	Učitelji, učenci, starši
Čas	Vse šolsko leto
Evalvacija	Sproti

Vrste in načini zgoraj navedenih aktivnosti, ki jih bomo izvajali v določenem šolskem letu, bodo opredeljeni v Letnem delovnem načrtu za tekoče šolsko leto.

4.2. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje pomagata učencem pri reševanju težav v zvezi z njihovim razvojem, šolskim delom, v odnosih z vrstniki in odraslimi, pri razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti.

Svetovanje in usmerjanje spodbujata razvijanje samovrednotenja, samokontrole in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje;
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost;
- spremljati svojo uspešnost;
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi;
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj;
- empatičnega vživljanja v druge;
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih;
- reševati težave in konflikte;
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, doživljanje neuspehov, konflikti, apatičnost ...;
- razvijati pozitivno samopodobo;
- dosežati druge cilje, ki jih zastavi šola.

Usmerjanje in svetovanje se izvajata v okviru ur oddelčne skupnosti, pogovornih ur, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih. Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo imajo svetovalni delavci šole. Svetovanje in usmerjanje, povezano z reševanjem individualnih ali skupinskih problemov učencev, izvajajo za to usposobljeni strokovni delavci ali vrstniki.

Svetovanje in usmerjanje potekata v obliki pogovora med delavci šole in učenci ter zadevata težave v otrokovem šolskem funkcioniranju, odnose z vrstniki, učitelji in enkratne ali občasne kršitve pravil šolskega reda. V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psihološke in socialne pomoči, kot so Svetovalni center za otroke mladostnike in starše Maribor, Center za socialno delo, Zavod za zdravstveno varstvo – center ZVP (npr. program Fred goes net – preventiva), Društvo za nenasilno komunikacijo, Infopeka, Zavod za zaposlovanje ...

4.3. Vzgojni postopki in ukrepi

4.3.1. Vzgojni postopki

- **RESTITUCIJA ALI POVRAČILO ŠKODE**

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oz. se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali z materialno škodo, zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil, spodbuja pozitivno vedenje, poudarja vrednote. Kaznovalca ni, zato učenec ustvarjalno rešuje problem. Restitucijo lahko razumemo kot posebno polje vzgoje, katere cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice slabo preišljenih dejanj.

- **MEDIACIJA**

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki so v sporu, ob pomoči tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo, kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezala stranem v sporu. V mediaciji prevzmeta sprti strani sami odgovornost za razrešitev nastalega konflikta. Proces mediacije vodi in usmerja mediator, ki je zaupna in popolnoma nevtralna oseba (strokovni delavec šole) in je ustrezno praktično in teoretično usposobljena. V naslednjih šolskih letih bomo poskrbeli za usposobitev nekaj strokovnih delavcev za to vrsto vzgojnega delovanja.

4.3.2. Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šole. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem

podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev. Odločitev je lahko individualna (učitelj) ali skupinska (razredni ali celotni učiteljski zbor).

Učencu in njegovim staršem učitelj pojasni razloge za takšno odločitev, obliko in trajanje ukrepa in načine, s katerimi bomo preverili, ali je ukrep učinkoval. V primerih, ko to ni mogoče (npr. odstranitev učenca od šolske ure), se razgovor opravi čim prej, kot je mogoče, praviloma še isti dan. Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč in se mu morajo podrediti.

Učitelji oz. svetovalna služba lahko izbirajo med naslednjimi vzgojnimi ukrepi:

- povečan nadzor nad učencem v šoli;
- redni, vsakodnevni in vnaprej določeni stiki s strokovnim delavcem za razgovor o dogajanju in doživljanju v šoli;
- vsakodnevni ali tedenski stiki s starši in poročanje o otrokovem vedenju v šoli;
- pogostejši prihodi (npr. tedensko) staršev v šolo in razgovor učenca, staršev in strokovnega delavca o dogajanju in doživljanju v šoli;
- v primerih, ko gre za pogoste ali resne kršitve šolskega reda, lahko, v soglasju starši, zadržimo učenca zaradi pojasnitve okoliščin dogodka in zahtev za njegovo vedenje vnaprej;
- vabilo na razgovor izven šolskega časa, skupaj s starši;
- prepoved vstopanja, zadrževanja ali uporabe določenih šolskih prostorov;
- prepoved približevanja določenemu učencu, seveda v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanja v istih prostorih;
- ukinitve nekateri pravic, ki so povezane s kršitvami Pravil šolskega reda, s pridobljenimi statusi učenca ali ugodnostmi, ki jih nudi šola učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov;
- v primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole lahko šola za učence, ki z neupoštevanjem navodil lahko povzročijo ogrožanje svoje in varnosti drugih, poskrbi za posebno spremstvo strokovnega delavca; v primerih, ko to ni mogoče, pa poskrbi za nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli;
- kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka, in so bili opravljeni že vsi drugi vzgojni ukrepi za omilitev tega vedenja, lahko učitelj odredi učencu, da zapusti pouk. Učenec je v času odstranitve pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj, opravlja šolska dela ali pa se z njim pogovori o problemu in vedenju, zaradi katerega ni bil pri pouku. Učitelj, ki je učencu odredil zapustitev pouka, mora še isti dan z učencem opraviti razgovor in se dogovoriti o pravilih vedenja za v prihodnje;
- izvajanje družbeno koristnega dela.

Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe. O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi, ki ne vplivajo na vzgojne opomine. Zapise vodi razrednik oz. svetovalna služba ali oseba, ki vodi obravnavo na za to predpisanih obrazcih.

Podrobneje so kršitve in ukrepi opredeljeni v Pravilih šolskega reda OŠ Toneta Čufarja Maribor.

4.3.3. Vzgojni opomini

Učencu se vzgojni opomin lahko izreče, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oz. vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena (60f člen Zakona o osnovni šoli, Uradni list RS, št. 102/07).

Postopek izrekanja vzgojnih opominov in varstvo pravic učencev je podrobneje opredeljen v Pravilniku o vzgojnih opominih v osnovni šoli (Uradni list RS št. 76/2008). Izraz vzgojni opomin se razlikuje od vzgojnega ukrepa, ki nima za učenca trajnih posledic, kot sta premestitev v drugi oddelek ali šolo.

Vzgojni opomin se izreče, kadar so izčrpani vsi vzgojni postopki in ukrepi, ki so opredeljeni in opisani v točki 3.4. ter Pravilih šolskega reda OŠ Toneta Čufarja Maribor.

V skrajnem primeru je posledica vzgojnih opominov **premestitev učenca v drugi oddelek ali šolo**, lahko tudi **brez soglasja staršev**. Odločitev o tem mora biti podprta s strokovnimi mnenji sodelujočih institucij.

Vzgojni opomini so:

- opomin razrednika,
- opomin oddelčnega učiteljskega zbora (premestitev v drug oddelek),
- opomin ravnatelja,
- opomin učiteljskega zbora (prešolanje).

4.4. Pohvale, priznanja in nagrade

Učitelji, mentorji in vodstvo šole lahko izbirajo med naslednjimi pohvalami, priznanji in nagradami:

- ustna pohvala za prizadevnost pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti;
- pisna pohvala za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih šole;
- pisna pohvala ravnatelja za večletno izjemno prizadevnost pri pouku in drugih dejavnostih (izreka se v 9. razredu);
- pohvale za dosežke izven šole: v soglasju s starši in z učencem pohvalimo učenca na valeti ali drugi javni prireditvi za vidne rezultate, dosežene izven šole (dosežki na državni in mednarodni ravni) – učenci ali starši obvestijo razrednika o uspehih;
- priznanja za dosežke na tekmovanjih,

Učenci, ki prejmejo priznanje oz. pohvalo, so lahko tudi nagrajeni.

Ob zaključku vsakega šolskega leta izberemo naj učenca, učenca za naj pomoč in naj razred ter jih razglasimo na zaključni prireditvi. Vsi prejmejo pohvale in manjše nagrade.

Učni uspeh ni edino merilo pri podelitvi posameznih priznanj in nagrad.

5. VZAJEMNO SODELOVANJE S STARŠI

Strokovni delavci šole, učenci in starši razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod (npr. restitucija).

Vključujejo se v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci ali kadar njihovi otroci kršijo pravila šole – kodeks ravnanja. Šola usmerja starše v starševske delavnice, šolo za starše, svetovalni center in druge ustanove.

Redno in kakovostno sodelovanje šole s starši je predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Načini, oblike, metode in cilji vzgojnega dela šole morajo biti staršem vnaprej poznani. S starši bomo sodelovali tako pri doseganju učno-vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok. Zato bomo poleg običajnih oblik (roditeljski sestanki, govorilne ure) sodelovanja spodbujali medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti (srečanja, predstave, praznovanja) v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote. Za starše bomo organizirali predavanja, katerih teme bodo natančno opredeljene v Letnem delovnem načrtu šole. Šola obvešča starše na različne načine; ustno, telefonsko, pisno. V primerih, ko je potreben poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabimo na razgovor.

Starši oz. njihovi predstavniki se lahko skozi vse leto udeležujejo naslednjih oblik sodelovanja s šolo:

- tedenske pogovorne ure (časovni raspored je objavljen v publikaciji in na spletnih straneh šole);
- redna mesečna pogovorna ura vsak drugi ponedeljek v mesecu ob 17. uri;
- roditeljski sestanki;
- predavanja za starše;
- neformalna srečanja za učence in starše, organizirana na nivoju razreda ali cele šole;
- proslave in prireditve za starše in učence;
- sestanki Sveta staršev (predstavniki posameznih razredov);
- sestanki Sveta šole (trije izvoljeni predstavniki za starše).

VZGOJNI NAČRT

Mnenje učiteljskega zbora podano dne: 25. 5. 2009

Mnenje Sveta staršev podano dne: 27. 5. 2009

Svet šole potrdil Vzgojni načrt dne: 28. 5. 2009

Predsednica Sveta šole:
Eva Raušl, prof.

Ravnateljica:
mag. Špela Drstvenšek, prof.